

Хмельницький національний університет
Факультет технологій та дизайну
Кафедра дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

перший (бакалаврський)

Освітній рівень

ДИЗАЙН ІЛЮСТРАЦІЙ ТА ВЕРСТКА ЗБІРКИ ПОЕЗІЇ СЕРГІЯ ЖАДАНА «ПОЕЗІЯ ТА ВІЙНА»

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 022 Дизайн
Шифр і назва спеціальності

Шифр ДРДЗ. 020068.03.09. ПЗ

Виконала: студентка 4 курсу, група ДЗН-20-3 Людмила ОЛЕКСЮК

Керівник: старший викладач Олег БОБРОВСЬКИЙ

Нормоконтролер: викладач Павло ГОРНИЙ

До захисту допускаю:
Зав. кафедри дизайну

 Ельвіра БАЗИЛЮК

13 червня 2024 р.

Хмельницький, 2024

Хмельницький національний університет

(повне найменування навчального закладу)

Факультет Технології і дизайну

Кафедра Дизайну

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр галузі)

Спеціальність 022 Дизайн
(шифр спеціальності)

Освітня програма Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну

Базилук Е.В. Базилук Е.В.
15 лютого 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ**

Олексюк Людмила Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту Дизайн ілюстрацій та верстка збірки поезії Сергія Жадана «Поезія та війна»

Керівник проекту Бобровський О.В., старший викладач
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від « 15 » 02 2024 р., № 8

2. Строк подання студентом закінченої роботи 03.06.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи розробка дизайну ілюстрацій, сторінок, обкладинки та суперобкладинки

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Вступ. Обґрунтування вихідних даних до проектування об'єкта. Ретроспектива. Творча розробка дизайну об'єкта проектування. Висновки. Перелік джерел посилання. Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Ілюстрації, обкладинки, суперобкладинки та планшети.

6. Консультанти розділів проекту

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	—		
	—		
	—		
	—		
	—		
	—		
	—		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

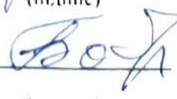
№ з/п	Назва етапів дипломного проекту	Строк виконання етапів проекту	Прим.
1	Обґрунтування вихідних даних 1.1 Характеристика дослідження вимог проєктування 1.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою	Лютий-березень 2023 р.	- розділ -15 рис. до тези
2	Ретроспектива теми 2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну 2.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою	Березень-квітень 2023 р.	-розділ -22 рис. до тези
3	Творча розробка дизайну об'єкта проєктування 3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта 3.2 Розробка варіантів творчих ідей 3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проєктування	Квітень-травень 2023 р.	-розділ -17 рис. до тези
4	Висновки	Червень 2023 р.	-текст ДР
5	Перелік посилань		-27 дж.
6	Розробка і оформлення плакатів	Червень 2023 р.	-додачі платівки до ДР

Студент

(підпис)

Керівник проекту

(підпис)

Л.В. Олексюк

Ініціали, прізвище

О.В. Бобровський

Ініціали, прізвище

Анотація

дипломної роботи освітнього рівня «бакалавр»
на тему: Дизайн ілюстрацій та верстка збірки поезії Сергія Жадана
«Поезія та війна»

студентки групи ДЗН-20 -3 Олексюк Л.В.
керівник – ст. викл. Бобровський О.В.

Обсяг пояснювальної записки – 59 с., 54 рис., 3 додатки, 27 джерел

Обсяг графічної частини – банер (розмір 1.5м x 2м).

**ДИЗАЙН ІЛЮСТРАЦІЙ, ДИЗАЙН СТОРІНОК, ВЕРСТКА, ОБКЛАДИНКА,
СУПЕРОБКЛАДИНКА**

У ході виконання дипломної роботи було розроблено дизайн ілюстрацій та верстку збірки поезії Сергія Жадана "Поезія та війна". Також було розроблено обкладинку та суперобкладинку. При розробці збірки поезії було враховано усі вимоги. Були проведені дослідження по вихідним даним та історичний огляд ретроспективи.

Було розроблено: декілька варіантів обкладинок та суперобкладинок, дизайн сторінок, ілюстрації та банер.

03.06.24

(дата)

(підпис)

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Обґрунтування вихідних даних до проектування об'єкта.....	6
1.1 Характеристика дослідження вимог проектування.....	6
1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта.....	12
2 Ретроспектива теми.....	18
2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку.....	18
2.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою.....	29
3 Творча розробка дизайну об'єкта проектування.....	38
3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проектування.....	38
3.2 Розробка варіантів творчих ідей.....	41
3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проектування..	47
Висновки.....	50
Перелік джерел посилання.....	52
Додаток А Невдалий дизайн обкладинок.....	55
Додаток Б Перші ескізи ілюстрацій та дизайн сторінки.....	57

Додаток В Банер.....	59
----------------------	----

ВСТУП

Створення збірки поезій "Поезія та війна" відомого українського поета Сергія Жадана має велику актуальність у сучасному світі. Війна є однією з найбільш гострих тем нашого часу, а поезія в цьому контексті стає засобом вираження емоцій, думок та вражень, які не завжди можна висловити словами. Збірка "Поезія та війна" відображає не лише безпосередні військові події, але й їх вплив на психологію людей, відчуття тривоги, страху, надії та втрати.

Тема війни та її наслідків завжди викликає глибокі емоції у читачів, а поезія Жадана, яка відома своєю влучною метафориною та сильним емоційним зарядом, допомагає висловити й осмислити ці емоції. Вірші автора вражають своєю емоційною силою та глибиною переживань, що робить їх особливо актуальними для сучасного читача.

Крім того, використання ілюстрацій у збірці додає новий рівень сприйняття тексту. Вони доповнюють поезію, надаючи їй візуальну інтерпретацію та поглиблюючи емоційний зв'язок з читачем. Такий комплексний підхід до створення видання створює можливість для повнішого розуміння та відчуття тексту, що робить цю збірку особливо актуальною в контексті сучасної літературної та соціокультурної дійсності.

1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДО

ПРОЄКТУВАННЯ ОБ'ЄКТА

1.1 Характеристика дослідження вимог проєктування

Ілюстрація – це зображення, яке використовується для пояснення, доповнення або прикрашення тексту. Ілюстрації можуть бути як ручними (рис.1.1), так і створеними за допомогою цифрових технологій (рис.1.2).

Рисунок 1.1 Ілюстрація створена в ручну

Рисунок 1.2 Цифрова ілюстрація

У сучасному світі ілюстрація є невід’ємною частиною багатьох видань, від дитячих книг до наукових підручників. Вона виконує безліч функцій, включаючи візуалізацію тексту, естетичне доповнення, пояснення складних концепцій, створення атмосфери, залучення уваги та підтримку художньоестетичного виховання. Також робить процес читання більш цікавим і насиченим, сприяючи глибшому розумінню та кращому сприйняттю інформації. Ілюстрації допомагають розкрити потенціал книги, надаючи їй додаткової цінності та привабливості.

Книжкові ілюстрації можуть виконуватися в різних стилях, кожен з яких має свої унікальні особливості та підходить для певних типів книг і аудиторій. Основні стилі книжкових ілюстрацій, які використовуються сьогодні – це акварельні, карикатурний, колажний, ретро-стиль, векторна графіка, реалізм, лайн-арт [7].

Акварельні ілюстрації відзначаються м'якими переходами кольорів, прозорістю та легкою текстурою (рис.1.3). Цей стиль часто використовується в дитячих книжках, казках та поетичних збірках завдяки своїй ніжності та здатності створювати чарівну атмосферу. Акварельні ілюстрації можуть передавати емоційний настрій та красу природи [18].

Рисунок 1.3 Акварельні ілюстрації

Карикатурний стиль підходить для гумористичних та сатиричних видань (рис.1.4). Він характеризується перебільшенням рис персонажів та елементів сцени, що надає ілюстраціям комічного ефекту. Карикатури часто використовуються в дитячій літературі для створення веселих і впізнаваних образів, а також у дорослій літературі для сатиричних та пародійних творів [17].

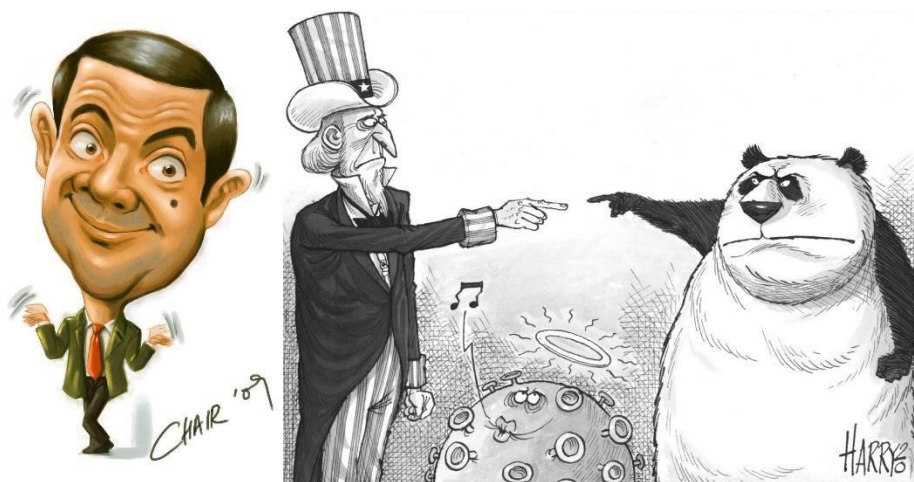

Рисунок 1.4 Карикатурні ілюстрації

Колажний стиль використовує вирізки з фотографій, газет, тканин та інших матеріалів для створення унікальних зображень (рис.1.5). Цей стиль підходить для експериментальних книг, поетичних збірок та сучасної літератури, де важливо передати різноманітність та багатшаровість. Колажі можуть створювати враження складності та глибини, додаючи тексту нові смислові відтінки [16].

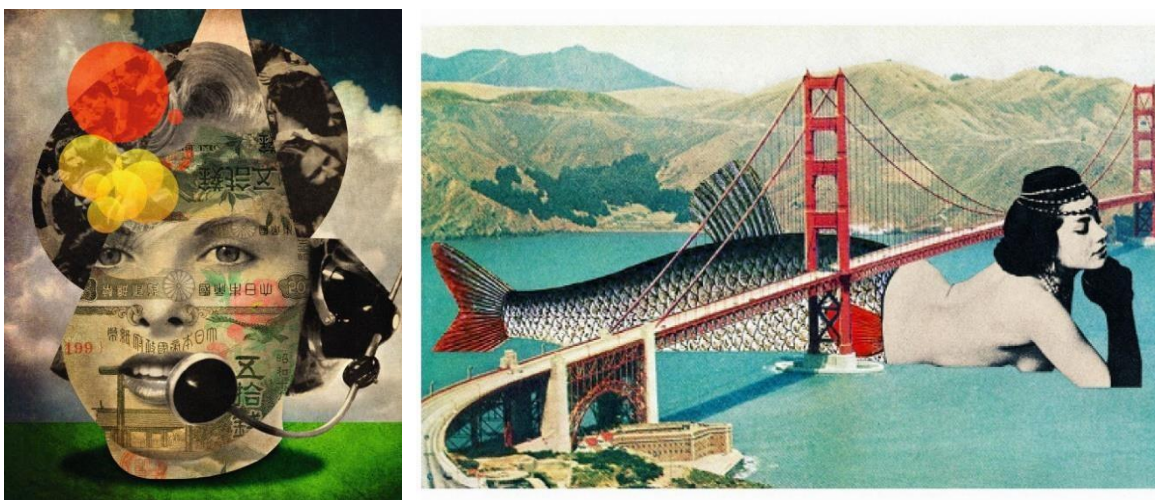

Рисунок 1.5 Колажні ілюстрації

Ретро-стиль ілюстрацій імітує візуальні елементи минулих епох, таких як 1920-ті, 1950-ті чи 1980-ті роки (рис.1.6). Він може включати пастельні кольори, геометричні візерунки та стилізовані персонажі. Вінтажні ілюстрації часто використовуються в літературних творах, які намагаються передати атмосферу минулого та викликати у читачів ностальгію [14].

Рисунок 1.6 Ретро ілюстрації

Векторні ілюстрації створюються за допомогою комп'ютерних програм і характеризуються чистими, чіткими лініями та однорідними кольорами (рис.1.7). Цей стиль підходить для сучасних книг, навчальних посібників та коміксів.

Векторна графіка дозволяє легко змінювати розміри зображень без втрати якості, що є важливим для друку різних форматів [15].

Рисунок 1.7 Векторні ілюстрації

Реалістичний стиль ілюстрацій відтворює зображення з високою точністю та деталізацією (рис.1.8). Художники в цьому стилі намагаються передати реальні форми, пропорції та кольори об'єктів. Реалізм часто використовується в наукових, історичних та освітніх виданнях, де важливо точно відобразити вигляд об'єктів або сцен, що описуються в тексті [13].

Рисунок 1.8 Ілюстрації в стилі реалізм

Лайн-арт використовує чіткі, чисті контури без складної деталізації та глибоких тіней (рис.1.9). Цей стиль підходить для мінімалістичних видань і може ефективно передавати концепції різної складності за допомогою простих ліній.

лайн-арт популярний як у дитячих книжках, так і в сучасній графічній літературі, завдяки своїй елегантності та універсальності [9].

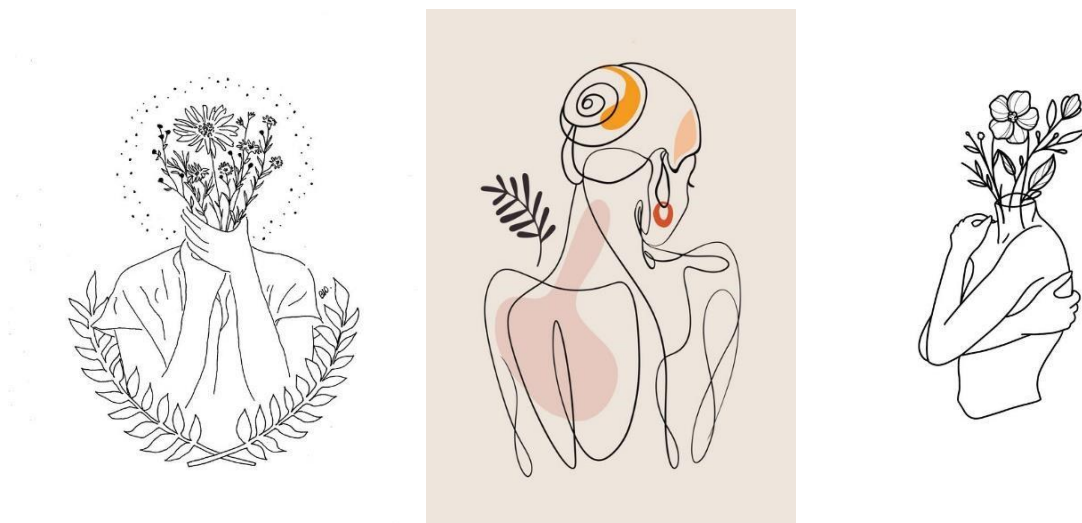

Рисунок 1.9 Ілюстрації в стилі лайн-арт

Професійні ілюстратори можуть створювати зображення, логотипи чи символи, які настільки добре продумані та добре розроблені, що аудиторія починає асоціювати ці візуальні елементи з рекламодавцем. Це допомагає не тільки розширити впізнаваність бренду, але й підвищити лояльність клієнтів. Ілюстрації важливі для привернення уваги аудиторії, і лише тоді аудиторія витратить час на отримання додаткової інформації про продукт і прочитання написаного вмісту.

Навіть у випадку з книгами чудова обкладинка часто є найкращою рекламою для книги та може спричинити успіх або провал книги (рис 1.10). Книга з привабливою обкладинкою, швидше за все, виділиться і буде помічена читачами. Це підвищує ймовірність того, що книгу куплять, і підвищує ймовірність її продажу [2].

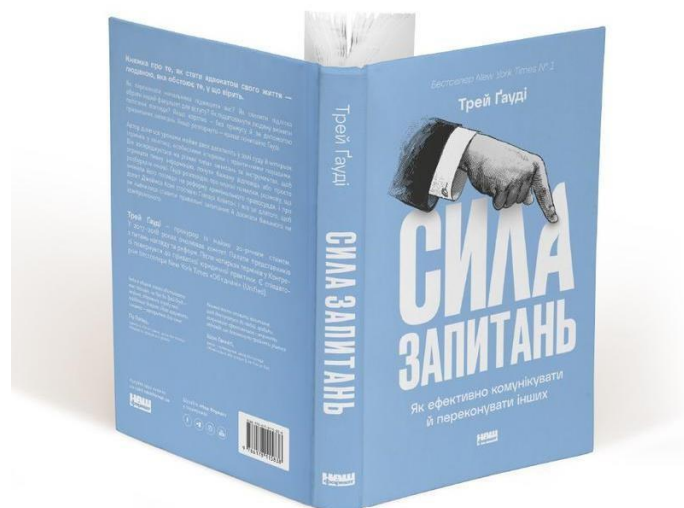

Рисунок 1.10 Обкладинка

У книжках перше, що зношується, — це обкладинка. Незважаючи на те, що для його виготовлення використовуються якісні матеріали та сучасні технології, саме цей елемент будь-якого видання є найбільш часто використовуваним. Тому найбільш нестабільний. Але цю проблему частково вирішує суперобкладинка.

Суперобкладинка - це, перш за все, спеціальний знімний чохол. Він також виготовлений з паперу і кріпиться поверх твердої палітурки (рис 1.11). Поперше, він ширший за формат обкладинки багатосторінкової літератури. Уточню: додаткове поле – це складені клапани. Згодом вони і поправляють френч на виданні. Найголовніше – це яскравий елемент видання. А отже без неї важко уявити сучасний книжковий і поліграфічний ринок [2].

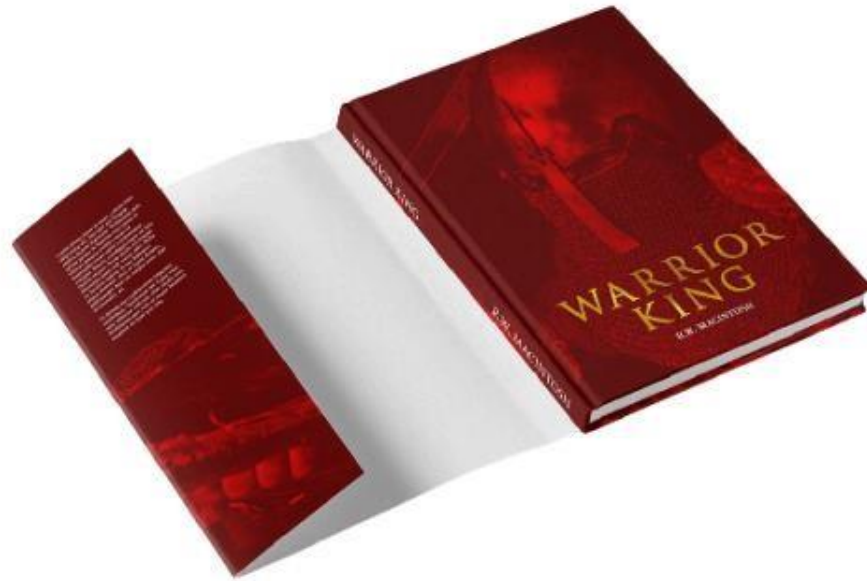

Рисунок 1.11 Суперобкладинка

З роками з простого аркуша паперу вийшов повноцінний додатковий елемент декору, який, в результаті, не втратив свого початкового призначення. Звичайно, сучасна поліграфія розширила межі дизайнерських можливостей. Перш за все, завдяки цьому друк суперобкладинки дозволяє зробити видання більш привабливим і елегантним.

1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта

Створення обкладинки це головний творчий крок у виданні книги. Дизайн обкладинки складається з тексту та зображень (рис 1.12). Щоб отримати правильний макет, вам потрібно подумати про єдине повідомлення, яке ви хочете передати дизайном обкладинки. Яке почуття чи ідею ви хочете передати? Незалежно від того, яке повідомлення ви вирішите представити, переконайтеся, що кожен елемент від кольору та зображення до шрифту та тексту підтримує його [6].

Рисунок 1.12 Обкладинки

З усіх різних частин книжкової обкладинки це, мабуть, найважливіше. Виберіть фотографію, графіку, ілюстрацію або зробіть заяву звичайним кольором, яка привабить вашу цільову аудиторію. Воно має передати, про що книга, одночасно залучаючи вашого читача. Використовуйте візуальний елемент, щоб створити передчуття, настрої або очікування. Пам'ятайте, що тут не можна економити; візуальна складова вашої обкладинки – це перше, що побачить ваш потенційний читач і запам'ятає. Переконайтеся, що він має професійний вигляд.

Фантастична обкладинка книги – це інвестиція та надійний спосіб отримати належний ефект. Професійна красива обкладинка, яка справді продає вашу книгу, є цінним інструментом просування [6].

Книжкова ілюстрація є важливою складовою частиною видання, яка покликана доповнити та підсилити текст. Вимоги до книжкових ілюстрацій можуть варіюватися в залежності від жанру, вікової аудиторії та загальної концепції книги. Однак існують деякі загальні принципи, яких слід дотримуватися для створення якісних ілюстрацій: відповідність змісту,

відповідність аудиторії, якісні ілюстрації, технічні вимоги, співпраця з редакцією, авторські права [25].

Дотримання цих вимог допоможе створити якісні книжкові ілюстрації, які не лише доповнять текст, але й зроблять книгу візуально привабливою для читачів. Ілюстрації повинні гармонійно поєднуватися із змістом, враховувати особливості цільової аудиторії та відповідати високим художнім і технічним стандартам (рис 1.13).

Рисунок 1.13 Книжкова ілюстрація

Книжкова ілюстрація — це не лише спеціалізований вид мистецтва, але й сама по собі індустрія, яка створює та каталізує безліч історій успіху у видавничій галузі [1].

Верстка – це процес підготовки текстових та графічних матеріалів до друку або публікації в електронному вигляді. Вона включає розміщення тексту, зображень та інших елементів на сторінці згідно з певними правилами та стандартами, щоб забезпечити естетичну та функціональну привабливість видання. Верстка є важливим етапом у створенні книг, журналів, газет, вебсайтів та інших видів публікацій [26].

На першому етапі верстки відбувається підготовка матеріалів. Збираються всі необхідні текстові та графічні матеріали. Тексти редагуються і перевіряються на наявність помилок, зображення оптимізуються для друку або вебпублікації. Це дозволяє створити базу для подальшої роботи.

Наступним кроком є створення макету. Макет визначає загальний вигляд та структуру сторінки (рис 1.14). Він включає визначення місць для тексту, заголовків, зображень, таблиць, графіків та інших елементів. Макет може бути створений вручну або за допомогою спеціальних програм. Важливо продумати композицію сторінки, щоб забезпечити її естетичність та зручність для читача.

Рисунок 1.14 Створення макету

Далі йде розміщення елементів. Усі елементи розміщуються на сторінці згідно з макетом. Текст форматують, зображення вставляють у відповідні місця, налаштовують відступи, інтервали між рядками та абзацами. На цьому етапі важливо дотримуватися принципів гармонійності та читабельності, щоб створити привабливу та зручну для читання сторінку.

Стилізація – це процес вибору шрифтів, кольорів, розмірів тексту та інших елементів дизайну. Важливо, щоб всі елементи були узгоджені між собою та створювали єдиний візуальний стиль. Вибір кольорової гами, типографіки та

інших стилістичних елементів допомагає створити унікальний вигляд публікації та підкреслити її характер.

Після завершення верстки проводиться ретельна перевірка всього документа. Перевіряються орфографія, пунктуація, правильність розміщення елементів, узгодженість стилів. За необхідності вносяться корективи. Це дозволяє уникнути помилок і забезпечити високу якість кінцевого продукту.

На останньому етапі документ готується до друку або публікації в електронному вигляді. Створюються файли у форматах, які підходять для друку (наприклад, PDF) або вебпублікації (HTML, EPUB). Важливо переконатися, що всі елементи правильно відображаються та відповідають технічним вимогам обраного формату.

Для верстки існує безліч інструментів. Наприклад, для друкованих видань часто використовуються програми Adobe InDesign, QuarkXPress та Affinity Publisher (рис 1.15). Ці інструменти надають потужні можливості для створення професійних макетів. Для вебпублікацій зазвичай використовуються HTML та CSS, а також такі програми, як Adobe Dreamweaver. Система керування контентом WordPress також включає численні інструменти для створення та стилізації вебсайтів [12].

Рисунок 1.15 Програма Adobe InDesign

Важливо дотримуватися основних принципів верстки, щоб забезпечити високу якість кінцевого продукту. Тексти повинні бути легко читабельними, елементи сторінки повинні бути гармонійно розташовані, створюючи естетично привабливий вигляд. Всі елементи сторінки повинні бути узгоджені між собою, а верстка повинна забезпечувати функціональність видання. Правильно виконана верстка допомагає зробити видання привабливим та зручним для читачів, підкреслюючи його унікальність та художню цінність.

2 РЕТРОСПЕКТИВА ТЕМИ

2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку

Книжкова ілюстрація існує в тій чи іншій формі з моменту появи писемного слова. Традиція, яка керувалася сучасною книжковою ілюстрацією, бере свій початок із західної літератури, починаючи з книжкових блоків 15-го століття, у яких текст книги вирізався в той самий блок, що й зображення. Ці роботи були природним продовженням старішої ілюмінованої рукописної форми. Як найвідоміше видно в *Biblia Pauperum* («Біблія жебраків»), вони виглядають як середньовічні графічні романи (рис 2.1).

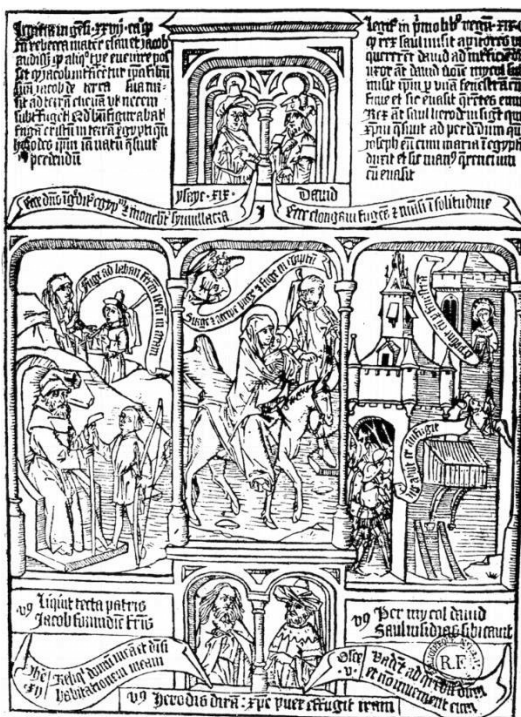
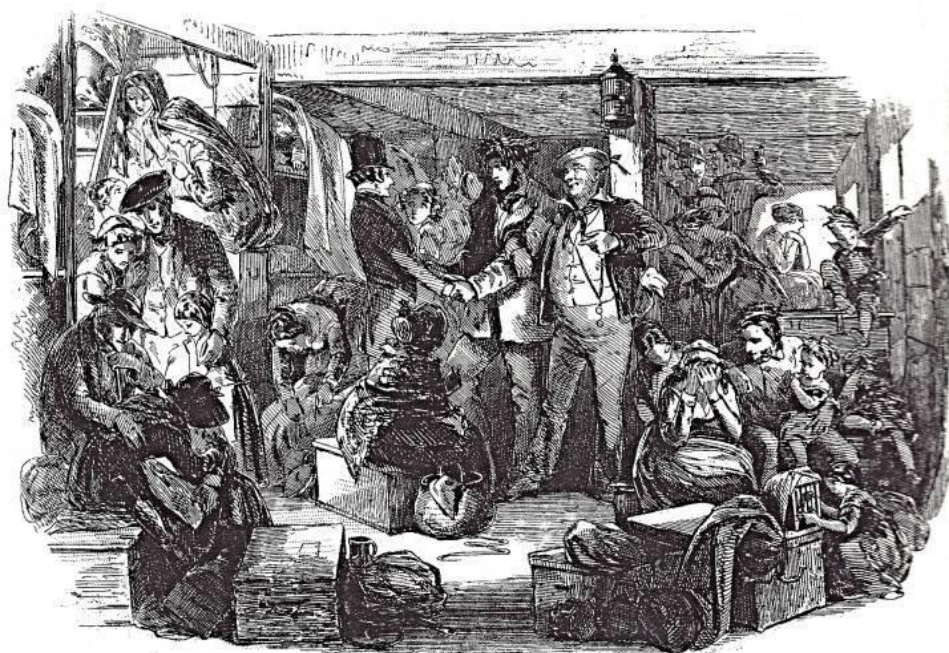

Рисунок 2.1 «Біблія жебраків»

Якщо говорити точніше, то практика публікації художньої літератури для дорослих із репрезентативними зображеннями тісно пов'язана із західною літературою 18 -го та 19 -го століть та розквітом роману. До 200-річчя від дня народження Чарльза Діккенса Мелані МакДонах у *The Independent* згадувала тісні стосунки Діккенса з ілюстраторами: «...він дав їм начерк сюжету перед тим,

як написати текст, і стежив за малюнками, щоб переконатися, що вони точно збігаються з його власними концепціями». Найвідоміший ілюстратор Діккенса Х. К. Браун (псевдонім «Фіз») працював під пильним керівництвом автора щодо особливостей зовнішнього вигляду героїв і композиції пластин (рис. 2.2). Це означало, що візуальна інтерпретація персонажа Фіза стала такою ж важливою, як опис Діккенса, якщо не більше [4].

The Emigrants.

Рисунок 2.2 Хаблот К. Браун («Фіз»), гравюра для Девіда Копперфілда

Звичайно, тенденції як у книговидаванні, так і в образотворчому мистецтві значно змінилися у 20-му столітті, і практика публікації візуальних репрезентацій поряд з текстом у літературі для дорослих зазнала значного занепаду, і книжкова ілюстрація стала дедалі більше асоціюватися з дитячою літературою та «низьковидною» літературою, або популярні твори (наприклад, *Classics Illustrated*). Водночас фігуративне мистецтво так само уникало у світі мистецтва як застаріле та табуйоване. Дюшан казав, що мистецтво не повинно бути ретинальним, існувати лише заради естетичної та очної краси, і що Мане

знаменував вершину та кінець ретинального мистецтва. Очевидним наступним кроком стала абстракція, дадаїзм і «смерть живопису». Звичайно, живопис насправді ніколи не вмирав, і значне відродження фігуративного, репрезентативного живопису ознаменувало кінець 20-го і початок 21-го століття.

Хоча в середині 20-го століття ілюстрації до нових художніх творів стало рідше, книжкова ілюстрація продовжувала розвиватися в менш традиційних і часто менш респектабельних формах. Цю еволюцію можна побачити в приголомшливих і чудово написаних чорнилом ілюстраціях Вергіла Фінлея в скромних науково-фантастичних журналах для оповідань із такими назвами, як «Завоювання місячного басейну» (рис 2.3), роботи з життєвою силою та деталями, що повторюють гравюри Гюстава Доре для Данте та Мільтона або Ілюстрації Гаррі Кларка для По (рис 2.4).

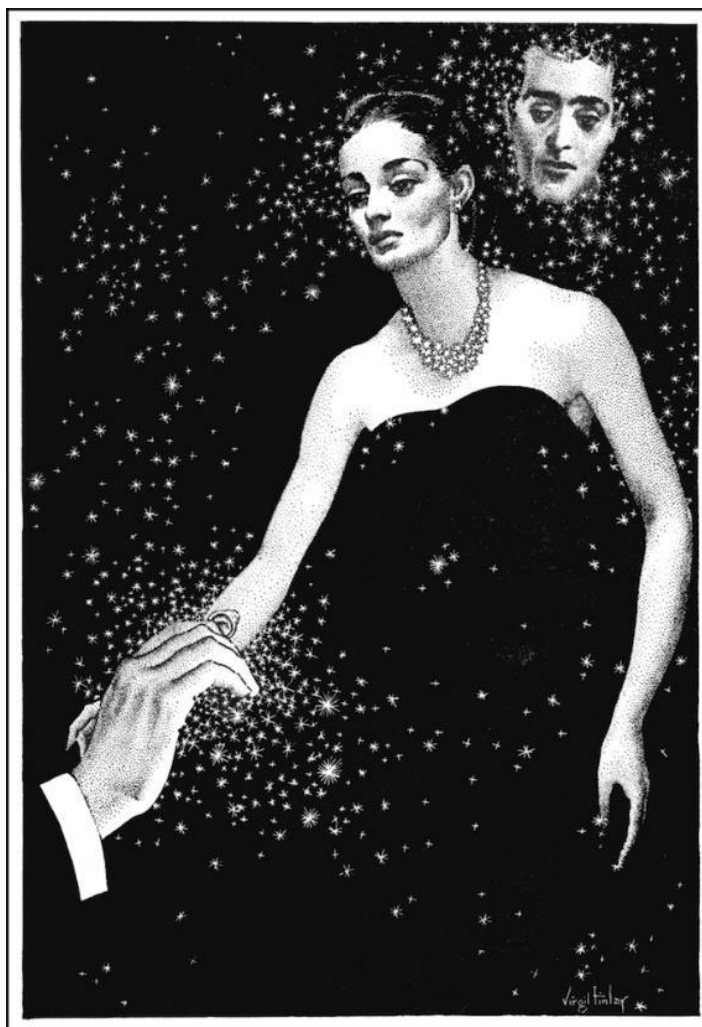

Рисунок 2.3 «Завоювання місячного басейну»

Рисунок 2.4 Гаррі Кларк, ілюстрація до «Оповідань таємниць і уяв»

У статті МакДонаха видавець Джонатан Кейп Ден Франклін посилається на ці зміни тенденцій у видавництві книг для дорослих і вказує на відсутність чудових ілюстраторів як причину занепаду книжкової ілюстрації. Коментарі Франкліна («Рідко можна зустріти когось, хто вміє малювати») відображають традиційний погляд на книжкову ілюстрацію як на різновид детальної гравірувальної роботи, яка переважала в XVIII і XIX століттях і вимагала дуже специфічного володіння матеріалами.

Але ніколи не бракувало кваліфікованих художників для створення книжкових ілюстрацій, а скоріше бракувало традиційних книжкових ілюстрацій у художній літературі для дорослих. Протягом 20-го століття є незліченна

кількість прикладів талановитих ілюстраторів, які володіють навиками малювання в жанрі дитячої літератури: Кріс ван Оллсбург, Девід Вайснер, Оленка Соттлер тощо (рис 2.5). Популярна дитяча література пропонує одні з найбільш інноваційних і майстерних прикладів книжкової ілюстрації 20-го століття, і ці твори, безсумнівно, вплинули на покоління сучасних художників.

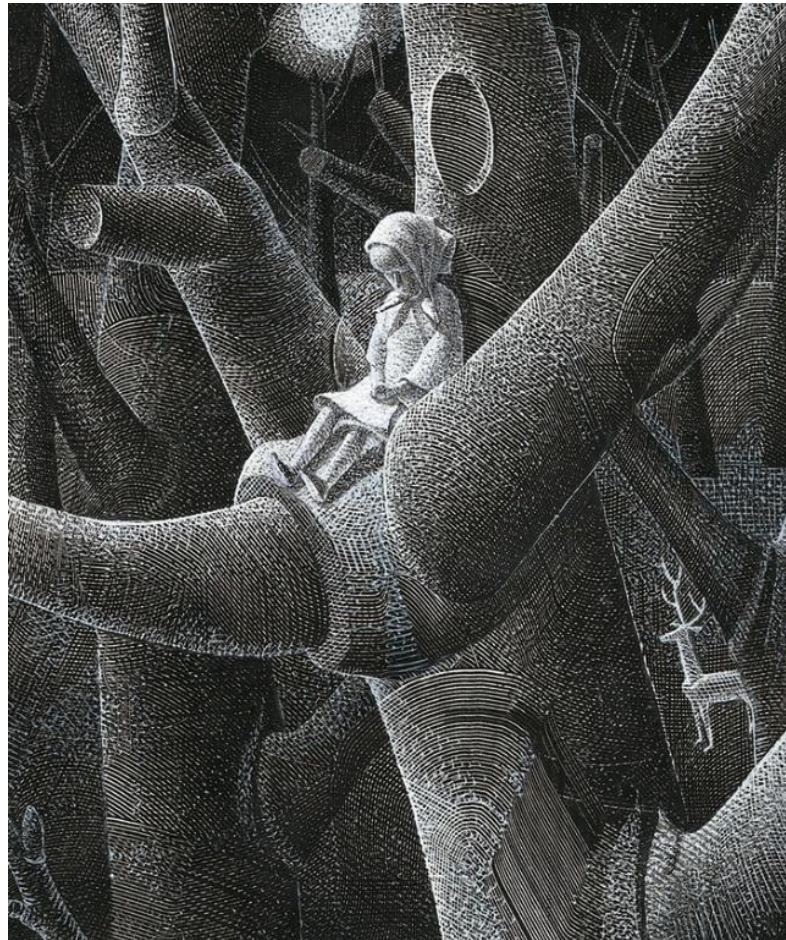

Рисунок 2.5 Оленка Соттлер, ілюстрація до казки з Естонії
«Блакитна хустина»

Сучасне літературне видавництво стає дедалі відкритішим до інноваційних графічних форм, як це видно в « Історіях будівництва Pantheon Graphic Novels » Кріса Вера та «Here » Річарда МакГуайра . Зовсім недавно Моллі Кребапл Drawing Blood (Harper Collins) пропонує унікальне поєднання наративної журналістики/мемуарів і чудово виконаної ілюстрації у змішаній техніці (рис

2.6). Роботи Кребапл — як за стилем, так і за підходом до журналістики — нагадують ще один великий виняток із відсутності ілюстрації літературних книжок у другій половині 20-го століття, ілюстрації Ральфа Стедмена для Хантера С. Томпсона.

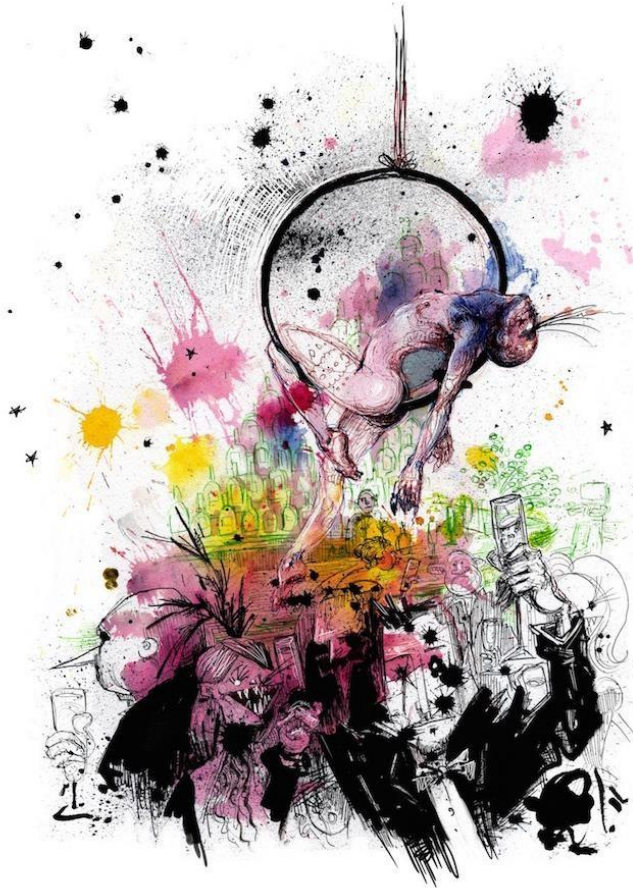

Рисунок 2.6 Мультимедійна ілюстрація Моллі Кребапл

Очевидною відповіддю є те, що і письменники, і видавці бояться, що ілюстрації зруйнують здатність читача взаємодіяти з книгою. Це був страх, який Діккенс чітко розумів і був надзвичайно обережним у своїх зусиллях зберегти контроль над своїми ілюстраторами. Ця небезпека особливо виражена при додаванні репрезентативних зображень до персонажів історії. Деякі літературні твори можуть стати невід’ємними від їхніх образів — на думку спадають яскраві картини Н. К. Ваєта, що ілюструють Острів скарбів . Як писав Сем Сакс у статті *New Yorker* за 2013 рік : «Нам, ймовірно, не потрібні зображення героїв «

Домашнього господарства » Мерилін Робінсон , оскільки сила книги пов'язана з музикою мови. Але чи не було б набагато краще читати «Веселку гравітації» Пінчона, якби там був фантастичний портрет Тайрона Слотропа, який бореться з гігантським восьминогом порожньою пляшкою вина?»[4].

Поява електронних книг і цифрових публікацій відродила інтерес бібліофілів до книги як фізичного об'єкта краси. Зіставлення ілюстрації та літературного тексту, а також інноваційна співпраця між художниками та письменниками дійсно має місце сьогодні, частіше у блискуче створених книгах, які є відчутними «об'єктами краси». Серія Cahier від Sylph Editions є зразковими прикладами цього, як зазначено на їх веб-сайті : «Наголос робиться на роботах, у яких зображення та текст співіснують, задумані як одне ціле. Кожна робота ретельно створена, приділяючи однакову увагу як змісту, так і формі».

Сюрреалістичні ілюстрації Б'янки Стоун у змішаній техніці, які супроводжують «Антигоніку» Енн Карсон («Нові напрямки»), чітко демонструють, що розміщення ілюстрації поряд із літературними творами та співпраця між художником і письменником усе ще можна зробити по-новому завдяки сучасній ілюстрації, яка підходить до тексту(рис 2.7).

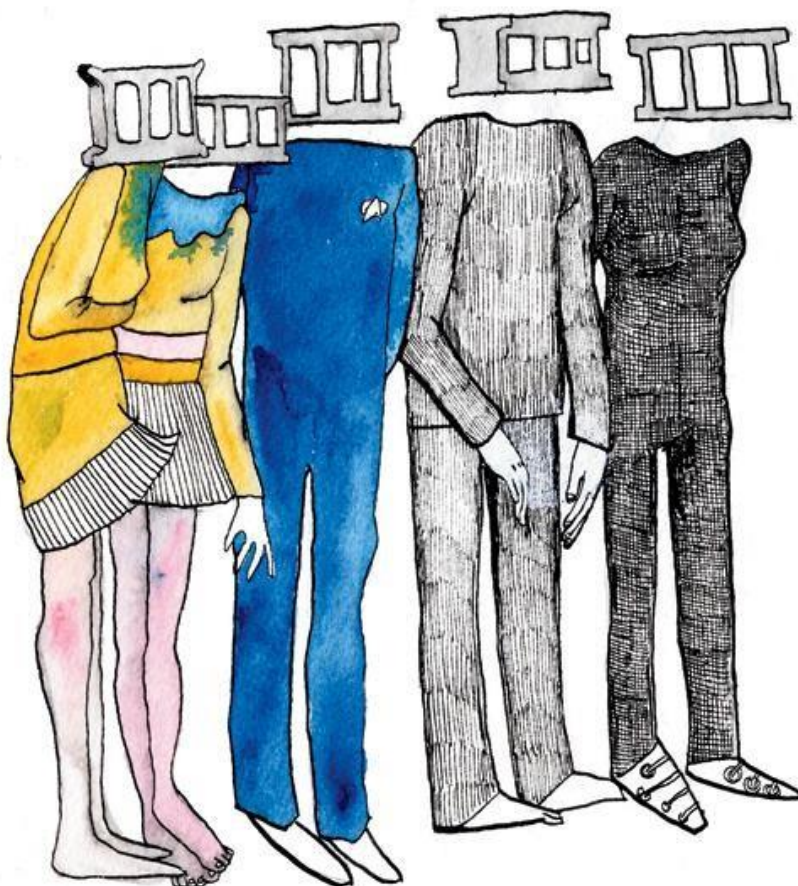

Рисунок 2.7 Сюрреалістична ілюстрація Б'янки Стоун

У ранньому періоді книги створювали вручну. У стародавніх Єгипті, Месопотамії та Китаї тексти писали на папірусі, пергаменті або бамбукових смужках. Верстка цих текстів полягала у ретельному розміщенні ієрогліфів або символів на обмеженій площі, часто з використанням декоративних елементів. У середньовічній Європі книги копіювалися вручну в монастирях. Це були переважно релігійні тексти, такі як Біблія, молитвенники та праці отців церкви. Монахи-скриптори створювали ілюміновані манускрипти, які включали не лише текст, але й розкішні мініатюри та орнаменти. Верстка цих манускриптів вимагала великої майстерності та уваги до деталей. Тексти писалися в колонах, часто з використанням ініціалів, великих літер на початку абзаців, які прикрашалися яскравими малюнками.

Рисунок 2.8 Книги в середньовічній Європі

Історія верстки книг зазнала радикальних змін із винаходом друкарського верстата Йоганном Гутенбергом у середині XV століття [20]. Перший друкований текст, "Біблія Гутенберга" (1455 рік), встановив нові стандарти в книжковій справі (рис 2.9). Завдяки друкарському верстату стало можливим масове виробництво книг, що вимагало стандартизації верстки. Тексти стали розміщувати у двох колонах, використовувалися шрифти, які імітували рукописні літери, а заголовки та ініціали все ще прикрашалися вручну. Період Ренесансу приніс нові естетичні стандарти. Верстка книг стала більш пропорційною та гармонійною, використовуючи принципи класичного мистецтва. Виникли нові типи шрифтів, такі як антиква, що були легшими для читання. Книги часто мали декоративні заголовки, рамки та ілюстрації, які були інтегровані у верстку[10].

Рисунок 2.9 "Біблія Гутенберга" (1455 рік)

Майбутнє книжкової ілюстрації, мабуть, більш відкрито для інтерпретацій та експериментів, ніж будь-коли, з великою кількістю можливостей для інновацій від видавців, особливо якщо ми визнаємо, що співпраця письменника та художника не обов'язково прив'язана до традиційного формату. Проте, як завжди, найважливішим фактором для сучасної книжкової ілюстрації є, мабуть, той самий, який сформував традиційні приклади: твір мистецтва має доповнювати, а не заплутувати, ускладнювати або відволікати від тексту [19].

Для художника унікальний досвід створення роботи, яка доповнює чиєсь бачення, є вправою в смиренні. Мистецтво в сучасному західному суспільстві зазвичай розглядається як унікальне вираження особистості, яке природним чином може набувати егоїстичної та егоцентричної якості.

У сучасну епоху цифрові технології відкрили нові можливості для ілюстраторів. Комп'ютерна графіка дозволяє створювати детальні та барвисті

зображення, а також експериментувати з новими стилями. Видавництва активно залучають молодих ілюстраторів, які використовують сучасні технології для створення оригінальних ілюстрацій (рис 2.10). Вони продовжують збагачувати текст, роблячи книги не тільки джерелом знань, але й витворами мистецтва.[8]

Рисунок 2.10 – Сучасні ілюстрації

Також хочеться згадати про верстку книг яка має багату та різноманітну історію, яка відображає еволюцію технологій і зміну естетичних підходів у мистецтві книгодрукування. Від своїх витоків у давніх цивілізаціях до сучасних комп'ютерних технологій, верстка книг зазнала значних змін.

Із розвитком технологій у XVIII та XIX століттях верстка книг стала ще більш уніфікованою. Винайдення нових друкарських машин дозволило швидше та якісніше друкувати книги. Типографіка стала більш стандартизованою, з'явилися нові шрифти, такі як засічкові (серіфні) та беззасічкові (сан-серіфні). Були розроблені правила та стандарти, які визначали розміщення тексту на

сторінці, розміри полів, інтервали між рядками та абзацами. XX століття принесло значні зміни у верстці книг завдяки комп'ютерним технологіям. Винахід фотонабору у 1960-х роках дозволив швидко та точно створювати макети книг. З'явилися перші комп'ютерні програми для верстки, такі як Aldus PageMaker та Adobe InDesign, які революціонізували процес створення книг [11]. Комп'ютерна верстка дозволила використовувати нові шрифти, графічні елементи та стилі, що значно розширило можливості дизайнерів.

Сьогодні верстка книг є поєднанням традиційних методів і новітніх технологій. Сучасні програми для верстки, такі як Adobe InDesign, QuarkXPress та Affinity Publisher, надають потужні інструменти для створення професійних макетів (рис 2.11).

Рисунок 2.11 Сучасна верстка

Верстка книг стала більш індивідуальною та креативною, враховуючи потреби різних аудиторій та типів видань. Також значного розвитку набула електронна верстка для створення цифрових книг у форматах EPUB, PDF та інших. Верстка книг пройшла довгий шлях від ручного копіювання до сучасних комп'ютерних технологій. Кожен етап розвитку вніс свій вклад у створення

естетично привабливих і функціональних видань, які відповідають потребам та очікуванням читачів [27].

2.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою

Українська книжкова графіка сьогодні швидко розвивається, що пов'язано з високим попитом на українські видання та зниженням інтересу до книг російських видавництв. Важливу роль у цьому відіграють великі літературні події, такі як Книжковий Арсенал у Києві та Медвін у Львові. Попри те, що на полицях книжкових магазинів можна знайти видання різної якості, все частіше з'являються книги, ілюстровані талановитими сучасними українськими художниками. Вони слідкують за світовими тенденціями та активно експериментують. Класична книжкова графіка традиційно залишається сильною в Україні, але митці також відкриті до новаторських підходів. Особливо це помітно у виданнях поезії, де художники використовують інноваційні рішення для розкриття змісту сучасних творів.[5]

Феномен графіки проявляється в умовах воєн і революцій, національного відродження та економічної кризи, на межі хаосу і порядку. Українське графічне мистецтво цього періоду демонструє поєднання загальноєвропейських художніх тенденцій та національних особливостей творчого процесу.

Особливу увагу заслуговують ілюстрації та загальний дизайн сучасних українських поетичних збірок для дорослої аудиторії. З урахуванням переваги, яку отримує проза порівняно з поезією серед читачів, видавцям потрібно дуже прискіпливо підбирати ілюстраторів для таких видань, з метою привернення уваги якомога ширшого кола аудиторії.

Серед сучасних українських видань є приклади створення ілюстрацій відомими живописцями. Ілюстрації Олександра Ройтбурда до віршованої збірки Сергія Жадана «Тамплієри» видавництва Книги – XXI, Meridian Czernowitz 2022р. Гостроактуальні, пронизливі вірші С. Жадана сьогодні відомі широкому загалу, мало який інший поет чи письменник сучасності в нашій країні має таку популярність. Його твори водночас драматичні та саркастичні. Тому, цілком логічно їх доповнюють роботи О. Ройтбурда, що також завжди притримувався соціальних та саркастичних за вирішенням напрямів у своїй творчості (рис.2.12).

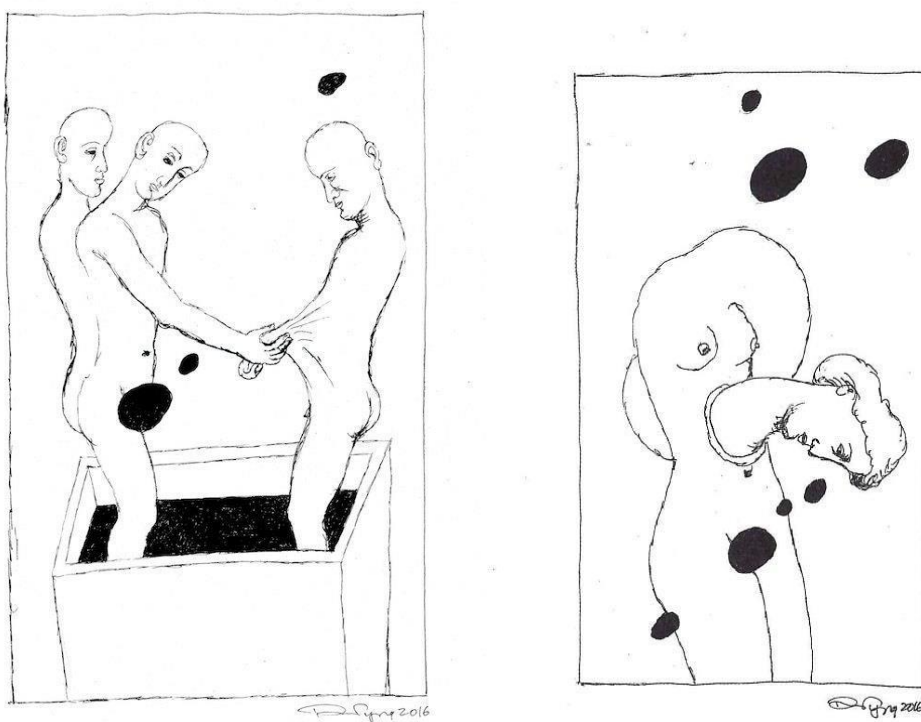

Рисунок 2.12 Ілюстрації Олександра Ройтбурда до віршованої збірки Сергія Жадана «Тамплієри»

О. Ройтбурд працює передусім у техніці олійного живопису, у його полотнах відчувається вплив бароко, починав він свою діяльність в рамках «Нової хвилі». В його роботах присутнє гостре сатиричне відображення реалій нашого часу, створені ним суперобкладинки та обкладинки зачіпають та привертають увагу до книги (рис 2.13).

Рисунок 2.13 Суперобкладинка Олександра Ройтбурда до віршованої збірки Сергія Жадана «Тамплієри»

Це своєрідний щоденник, де можна прочитати як про сумні воєнні події, так і про приватні та інтимні речі. Сергій Жадан називає цю збірку «контрастною книгою», у якій вміщено все: від болючих реалій війни до моментів надії та людяності. Він писав ці вірші в складний період змін і трансформацій, починаючи з подій на Майдані, де ділиться екзистенційним сприйняттям війни, відчуттями тривоги, самотності та розпаду старого світу [21].

У цій збірці також можна знайти рефлексії на тему любові, дружби та пошуку сенсу життя в умовах хаосу і невизначеності. Кожен вірш є глибоким особистим свідченням, що відображає внутрішній стан автора і навколишню дійсність, дозволяючи читачам відчути весь спектр емоцій і переживань цього буремного часу. Книга поєднує в собі особисті історії та загальні суспільні проблеми, демонструючи, як великі історичні події впливають на окрему людину.

Жадан створює яскраві та потужні образи, які залишають незабутнє враження, а його поетичний стиль, багатий на метафори та символіку, додає глибини і насиченості кожному рядку. Збірка не тільки відображає пережите, але й надихає на роздуми про майбутнє, спонукає до переосмислення власного досвіду і пошуку нових шляхів у житті.

Рисунок 2.14 Фото до віршованої збірки Сергія Жадана «Життя Марії»

Юрко Іздрик також є українським поетом, який бере активну участь у створенні ілюстрацій до своїх творів. Його роботи відрізняються унікальним поєднанням тексту і візуального мистецтва, що дозволяє читачам глибше зануритися у його творчий світ. Іздрик відомий своїм експериментальним підходом, де графіка і поезія взаємодіють. Наприклад, його поетична збірка "Календар любові", видана у 2015 році львівським видавництвом "Старий Лев", демонструє його підхід до оформлення (Рис. 2.15). Завдяки своєму багаторічному досвіду видавництва власного журналу, Іздрик застосовує принципи, характерні для дизайну прогресивної періодики, у художньому оформленні книги [22]. Основою його ілюстрацій є фотографії, що зображують різноманітні предмети та фактури(рис. 2.16)

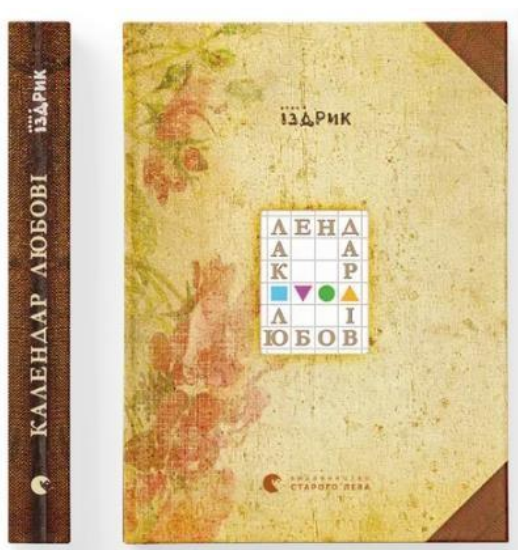

Рисунок 2.15 Поетична збірка "Календар любові" Юрка Іздрика

Взагалі, видавництво «Старий Лев» регулярно випускає збірки поезій українських авторів. Долучаючи молодих ілюстраторів з новим, оригінальним баченням.

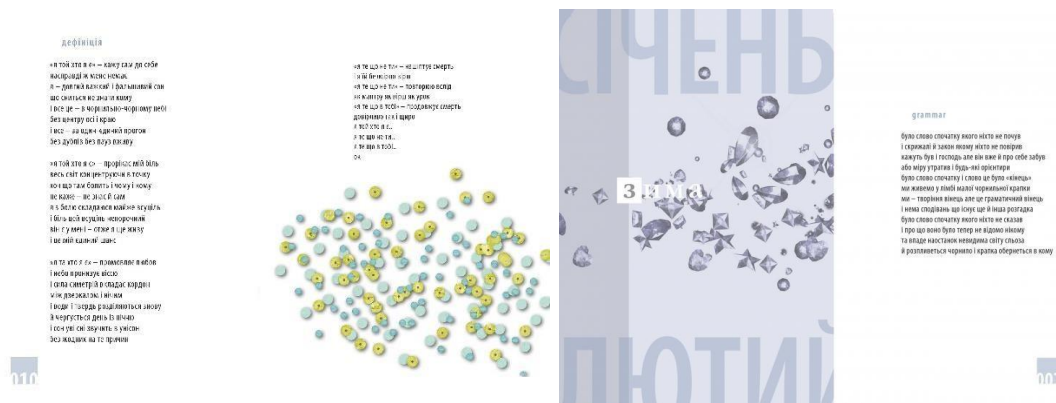

Рисунок 2.16 Ілюстрації до поетичної збірки "Календар" Юрка Іздрика

Серед таких вирішення збірки «Хвоя» Павла Коробчука з ілюстраціями молодої художниці Дарини Бабченко (рис 2.17). Роботи художниці делікатні та ніжні, незважаючи на контрастний і доволі неочікуваний колорит – поєднання глухого смарагдового кольору та яскраво пурпурного (рис 2.18). Дуже умовно

вирішенні рослинні мотиви, стилізовані зображення тварин, інколи ілюстрації маленького кольору – все разом сприймається свіжо та молодіжно.[5]

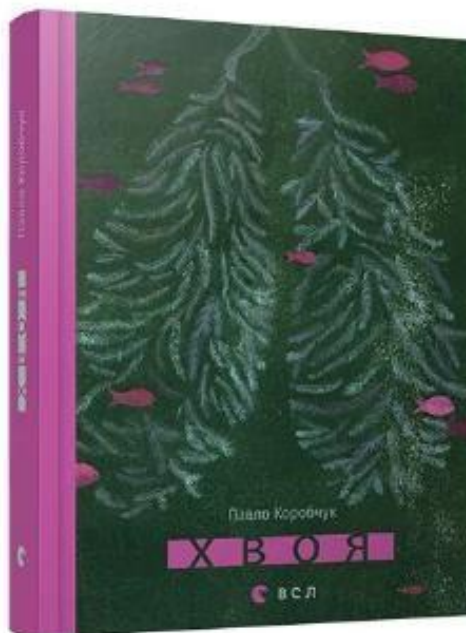

Рисунок 2.17 Віршована збірка «Хвоя» Павла Коробчука

Рисунок 2.18 Ілюстрація Дарини Бабченко до віршованої збірки «Хвоя» Павла Коробчука

Також хочеться згадати збірку «Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші» Володимира Вакуленка-К. — болючі й правдиві записи, які вів

письменник від початку повномасштабного вторгнення і під час окупації Ізюма та його рідного села Капитолівки на Харківщині (рис 2.19). Аж до викрадення рашистами, неминучість якого усвідомлював, як і те, що в нього мало шансів вижити — бо українець, бо волонтер і активіст, бо має гідність. За день до викрадення Володимир приховав щоденник під вишнею на своєму подвір'ї, заповівши батькові: «Коли наші прийдуть — віддаси». Як воно – жити в окупації? Якими стають люди? Що відкривається перед очима та в серці? А сьогодні, у День поезії, в небі привітав мене невеликий журавлиний ключ, і крізь їхнє «курли» ніби чулося: «Усе буде Україна! Я вірю в перемогу!» Володимир Вакуленко-К.

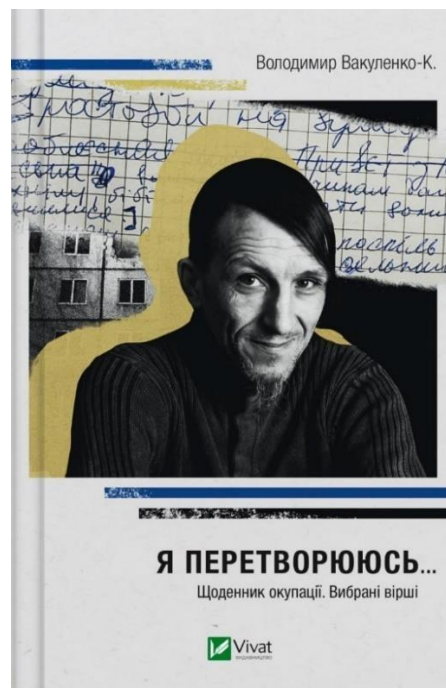

Рисунок 2.19 «Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші»

Володимира Вакуленка-К.

До книжки увійшли тексти щоденника окупації, вибрана поезія Володимира Вакуленка-К. для дітей і дорослих, а також історії від друзів, колег та очевидців, що занурять у хроніку перших місяців повномасштабної війни Росії проти України.

Ілюстрації Валерія Пузіка зображені чорно-білими колажами вони фільмують кадри життя в окупації. Кольорове рішення цих фото як найточніше відображають цю нелегку ситуацію в житті людей і міста. Через зображення передається емоційний стан книги (рис.2.20).

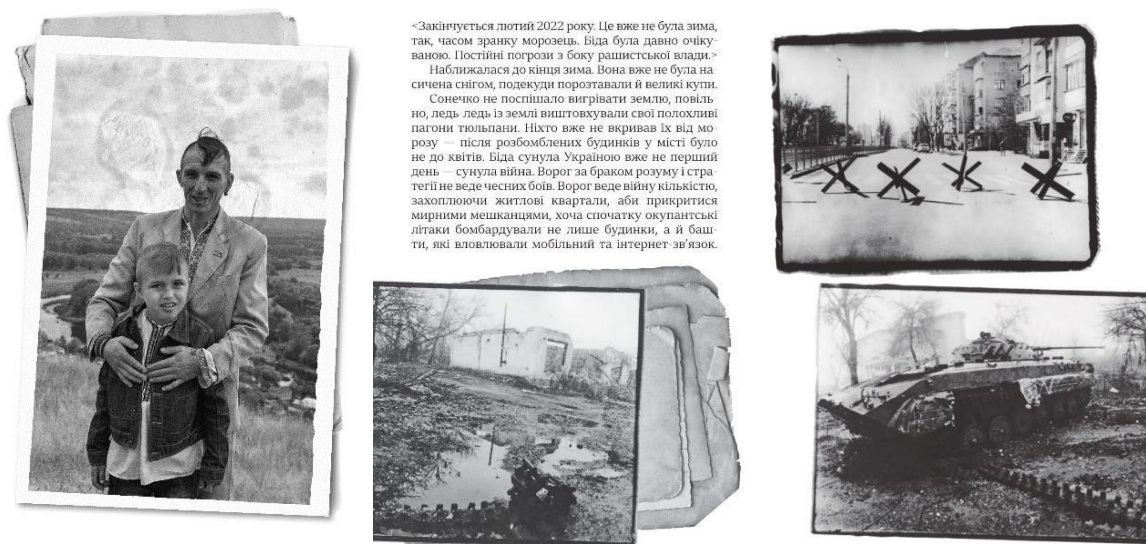

Рисунок 2.20 – Ілюстрації Валерія Пузіка

А ще хочеться розповісти про книгу "Milk and Honey" (український переклад "Мед і молоко"). Це збірка поезій та прози канадської письменниці індійського походження Рупі Каур, вперше видана в 2014 році. "Мед і молоко" стала бестселером, отримала багато позитивних відгуків і вплинула на сучасну поезію завдяки своїй безпосередності, щирості та сильним емоціям, переданим через прості, але потужні слова (рис. 2.21).

Рисунок 2.21 – Книга "Мед і молоко" Рупі Каур

Книга "Мед і молоко" була проілюстрована самою авторкою, Рупі Каур [23]. Вона створила всі ілюстрації, які супроводжують її вірші та прозаїчні тексти в книзі. Ілюстрації Рупі Каур відзначаються своєю простотою та мінімалізмом, що доповнює емоційний і лаконічний стиль її письма(рис 2.22).

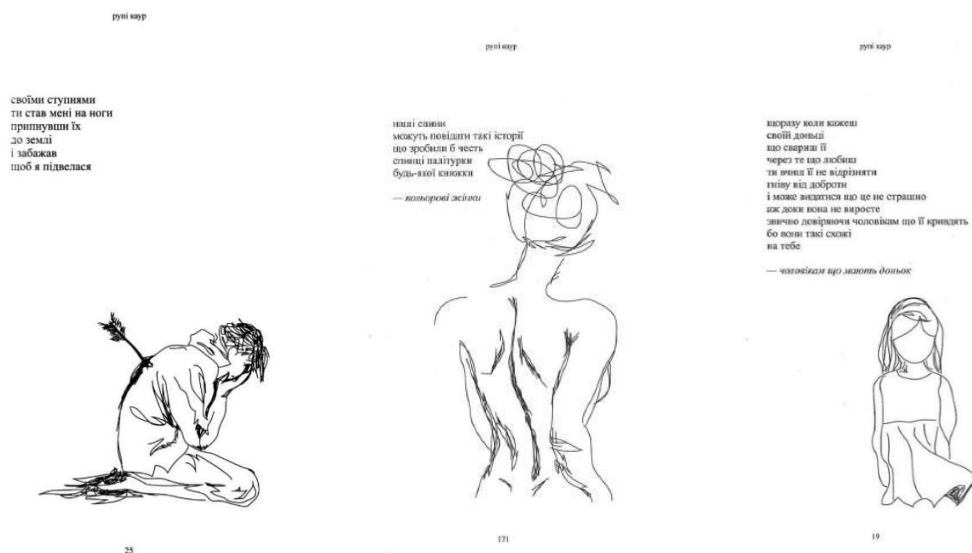

Рисунок 2.22 – Ілюстрації Рупі Каур

У сучасному світі, з його різноманітністю технологій та стилів, художні ілюстрації залишаються важливим елементом книжкової продукції. Сучасні ілюстратори часто експериментують з різними техніками та стилями,

використовуючи як традиційні методи, так і цифрові інструменти. Це дозволяє створювати унікальні та привабливі візуальні образи, що відповідають сучасним тенденціям та запитам аудиторії.

3 ТВОРЧА РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ

3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проєктування

"Поезія та війна" – це збірка віршів Сергія Жадана, яка глибоко досліджує вплив війни на людину, суспільство і культуру. Через свої поетичні твори Жадан передає особисті та колективні переживання, страхи, болі та надії, що супроводжують військові конфлікти. Збірка служить потужним літературним свідченням про події, які змінюють життя мільйонів людей, а також демонструє, як поезія може бути засобом розради і сприйняття у найважчі часи.

Для створення книги було обрано 3 кольори: білий, чорний та інколи червоний. Обрані кольори мають глибокий символічний сенс. Білий колір відображає надію та світло у контексті війни, відкриваючи можливості майбутнього. Він також символізує чистоту та простір, які можуть виступати як прагнення до миру та гармонії в складних часах війни. Чорний колір відображає темряву, біль і страждання війни. Він стає символом втрат, руйнування та трагічних наслідків. Також, виражає силу і владу, які лежать в основі військових конфліктів. Червоний колір символізує кров та біль, що супроводжують війну. Він також виражає боротьбу за свободу та визволення від утисків. Ці обрані кольори створюють сильний контраст і передають атмосферу книги. Вони допомагають підкреслити глибину теми війни та поезії, яку досліджує Жадан.

Ілюстрації виконані у стилі лайн-арт та плям додають збірці "Поезія та війна" візуальної глибини та естетичної привабливості, водночас зберігаючи мінімалістичну елегантність. Лайн-арт, з його чіткими і простими лініями, вміло підкреслює емоційний заряд віршів Жадана, дозволяючи зосередитися на сутності зображених сцен та почуттів[9].

Сторінки оформлені у стилі, що вражає візуально та емоційно. Центральним елементом є чорна пляма, яка займає більшу частину полотна. Її чудернацькі вигини створюють враження хаосу та таємничості, доповнюючи її тонкими лініями, на яких розташовані крапочки. Цей образ може символізувати темряву та складність воєнного конфлікту або внутрішніх бурь душі.

На одному краю сторінки знаходиться вірш відомого поета Жадана на тему війни(рис 3.1). Він розміщений на шматку сторінки, який ще не захоплений чорною плямою. Це може викликати враження боротьби світла та темряви, а також символізувати надію або опір у військовій дійсності.

Рисунок 3.1 –Оформлення сторінки

З іншого боку сторінки розташована лінійна ілюстрація, яка візуально доповнює вірш. Вона може відображати образи, згадані в поезії, або відтворювати настрій та емоції, які вона викликає. Таке поєднання темної плями, вірша та лінійної ілюстрації створює напружену, вражаючу та глибоку атмосферу, яка зацікавить та змусить задуматись читача.

Зокрема, для збірки використання ілюстрацій у стилі лайн-арт може бути надзвичайно ефективним. Такий стиль підкреслить лаконічність та виразність

текстів, додасть емоційної напруги та глибини, що відповідає тематиці війни та поезії. Використання обмеженої палітри кольорів – білого, чорного та червоного – підсилить символічне навантаження ілюстрацій та створить потужний візуальний образ книги, який запам'ятається читачам.

Розробка обкладинки та суперобкладинки відбувалася у тому ж стилі, що і сторінки (рис. 3.2-3.3). Ключовою розробкою є збереження зв'язку з головними ідеями та емоційним змістом книги, а також здатність привернути увагу читача та передати сутність теми "Поезія та війна" через візуальний образ.

Рисунок 3.2 –Оформлення обкладинки

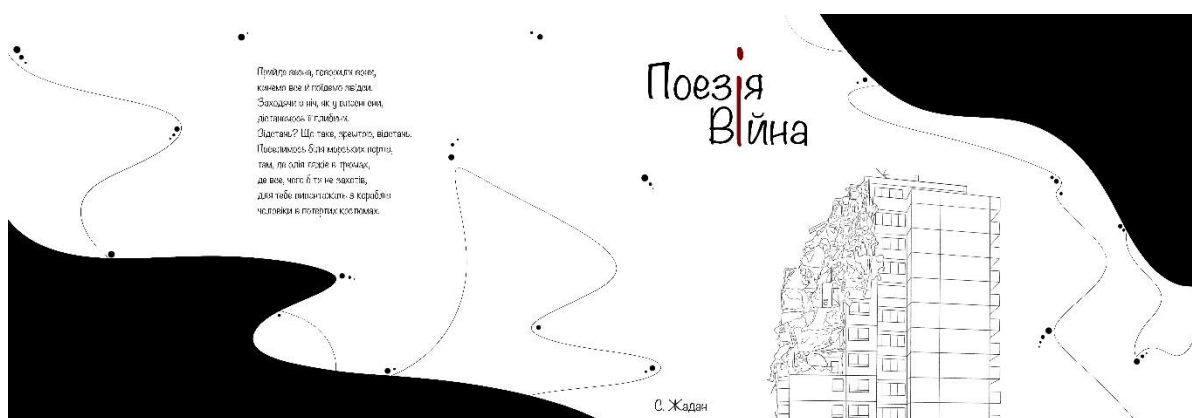

Рисунок 3.3 –Оформлення суперобкладинки

Для створення ілюстрацій до книги Сергія Жадана "Поезія та війна" я надихалася ілюстраціями з книги "Молоко і мед" Рупі Каур (рис 3.4). Її мінімалістичний стиль лайн-арт, який прекрасно поєднує простоту та глибокі емоції, став для мене джерелом натхнення. Ілюстрації Рупі Каур допомогли мені зрозуміти, як можна за допомогою простих ліній передати складні почуття та важкі теми, що ідеально підходить для відображення глибини і трагічності поезії Жадана. Основні принципи ілюстрацій з книги "Молоко і мед", це мінімалізм, емоційна глибина, символізм, чорно-біле зображення, інтеграція з текстом. Її ілюстрації безпосередньо доповнюють і підсилюють текст, створюючи єдине ціле.

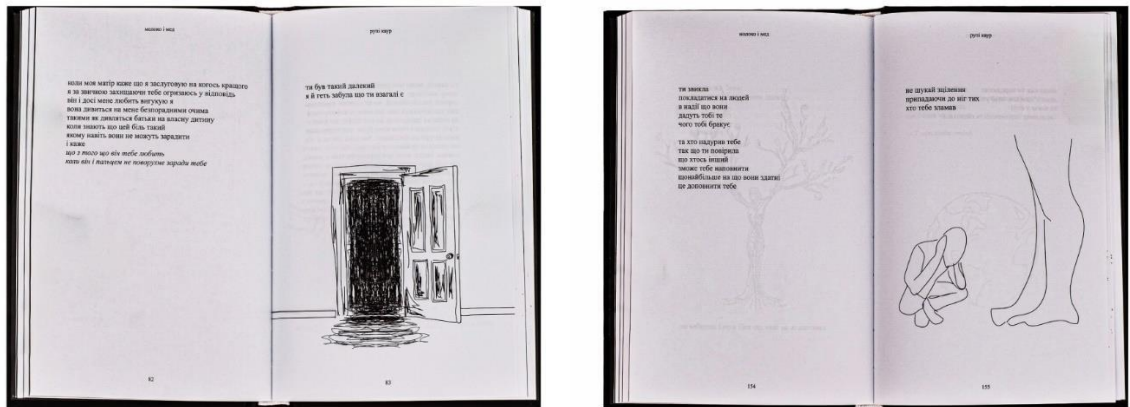

Рисунок 3.4 – Ілюстрації Рупі Каур з книги "Молоко і мед"

Це підхід до створення ілюстрацій для книги Сергія Жадана "Поезія та війна", який надихається стилем і технікою, використовуваними в "Молоко і мед" Рупі Каур. Він дозволяє зберегти емоційну глибину і складність теми, використовуючи мінімалістичні, але виразні зображення.

3.2 Розробка варіантів творчих ідей

Під час створення дизайну книг та ілюстрацій зазвичай розробляється кілька варіантів ідей, щоб вибрати найкращий спосіб відтворення сутності та

настрою тексту. У ході розробки розглядаються різні аспекти, такі як композиція, колірна палітра, шрифти та загальна естетика видання. Важливою частиною цього процесу є тестування різних підходів, що включає як мінімалістичні, так і більш детальні стилі оформлення. Кольори можуть варіюватися від стриманих і монохромних до яскравих і насичених, щоб передати необхідні емоції і посилити візуальне враження.

Створення обкладинки книги включає кілька важливих етапів. Перший крок — це розуміння змісту книги, її жанру, цільової аудиторії та основних тем. Це допомагає сформулювати загальну концепцію дизайну обкладинки. Далі проводиться аналіз обкладинок книг того ж жанру або тематики, щоб зрозуміти, що працює на ринку, а також виявити поточні тенденції у дизайні. Потім вирішується, який стиль буде використовуватися для обкладинки. Це може бути мінімалізм, яскраві ілюстрації, фотографії або щось інше. Важливо, щоб стиль відповідав очікуванням цільової аудиторії. Після цього дизайнер створює кілька ескізів, які представляють різні ідеї для обкладинки. Ці ескізи обговорюються з автором або видавництвом для вибору найкращого варіанту. Далі визначаються кольори і шрифти, які будуть використовуватися. Кольори повинні відповідати настрою книги, а шрифти бути читабельними і відповідати загальному стилю. Після затвердження концепції дизайнер створює остаточний варіант обкладинки, враховуючи всі деталі — від композиції до найменших елементів [24]. Наступним етапом було розроблено декілька варіантів дизайну обкладинки (рис 3.5-3.7 додаткові рисунки у додатку А).

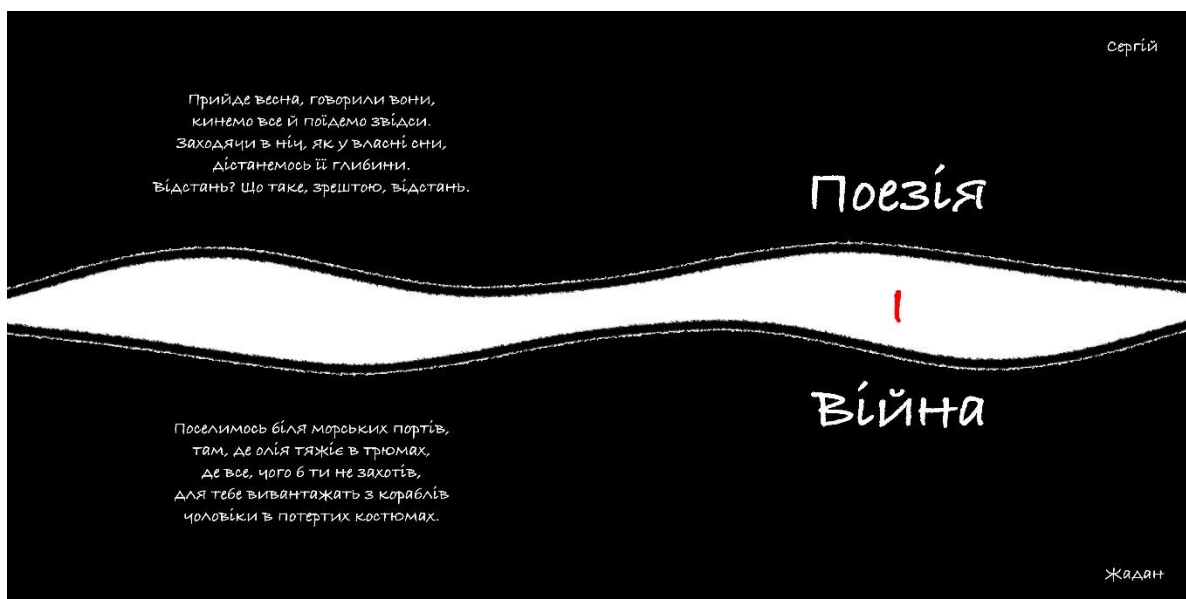

Рисунок 3.5 Дизайну обкладинки

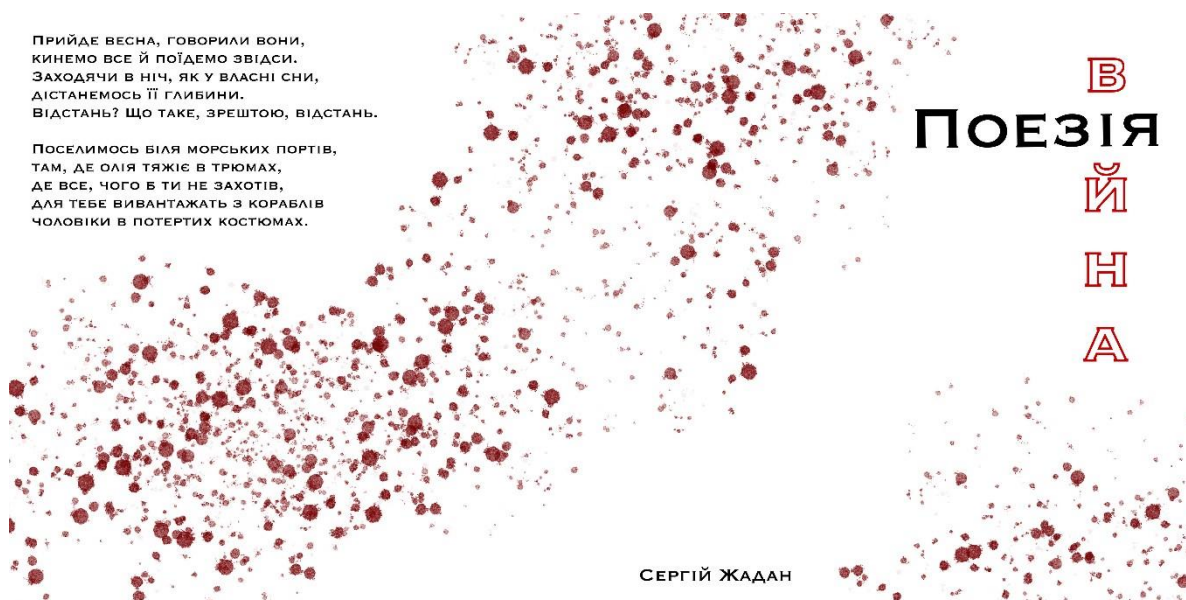

Рисунок 3.6 — Дизайну обкладинки

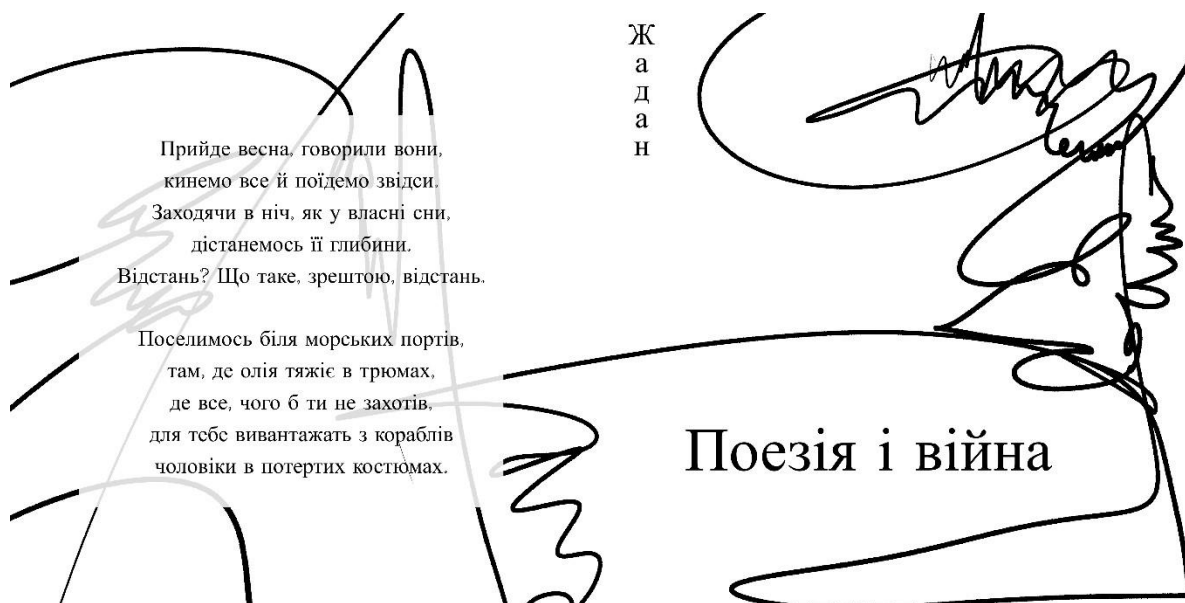

Рисунок 3.7 – Дизайну обкладинки

Ці ескізи було відкинуто через те, що вони надто вибивалися з концепції книги, а також були занадто грубо зроблені. Крім того, їх стиль не відповідав загальній естетиці та тематиці видання, що могло б вплинути на сприйняття читачами. Також під час розробки були зроблені висновки, що ескізи не відображали ключових ідей і не відповідали загальній нормативній лінії твору, що ускладнило б їх інтеграцію в остаточну версію книги.

Наступною розроблялася суперобкладинка, але недостатня деталізація призводила до втрати її привабливості (рис. 3.8-3.12). Розпливчата ідея також створювала враження неопрацьованості та хаосу, не привертаючи увагу потенційних читачів.

Рисунок 3.8 – Невдалий дизайн суперобкладинки

Рисунок 3.9 – Невдалий дизайн суперобкладинки

Рисунок 3.10 – Невдалий дизайн суперобкладинки

Рисунок 3.11 – Невдалий дизайн суперобкладинки

Рисунок 3.12 – Невдалий дизайн суперобкладинки

В результаті обкладинки не виконували своєї основної функції - привертати увагу та викликати цікавість до книги. Це могло суттєво вплинути на продажі та популярність видання. Для вирішення цієї проблеми було проведено додатковий аналіз та вдосконалено дизайн обкладинки та суперобкладинки, що створило візуально привабливий образ, який точно відображає сутність та атмосферу книги.

У ході роботи перші ескізи ілюстрацій вийшли досить невдалими через їхнє розміщення яке може негативно впливати на сприйняття тексту читачем (рис 3.13-3.14 додаткові рисунки у додатку Б). Навіть при високій якості самої ілюстрації, її неправильне розташування може призвести до втрати ключових моментів або ідей, що передаються текстом. Додатково, ці ілюстрації, губляться на фоні оформлення сторінок, вони можуть бути малозрозумілими чи навіть непомітними для читача, що негативно впливає на їхню ефективність у візуальному сприйнятті.

Її п'ятнадцять і вона торгує квітами на вокзалі.
Квіти, за шашками солодкий від сонця та ягід.
Потяги замирають на мить і рушають далі.
Військової їдуть на Схід, військової їдуть на Захід.

Ніхто не зупиняється в її місті.
Ніхто не хоче забрати її з собою.
Вона думає, стоніє зрачку на своєму місці,
що навіть ця територія, виявляється, може бути бажаною і дорогою.

Що її, виявляється, не хочеться лишати надлого,
що за нею, виявляється, хочеться чіплятиль зубами,
що для любові, виявляється, достатньо цього вокзалу старого
і літньої порожньої панорами.

Ніхто не пояснює їй, у чому причина.
Ніхто не приносить квіти на могилу її старшому брату.
Квіти сончички, як у темній формуеться баткіяшчина,
ніби хребет у підлітка в інтернату.

Формуються світло й темрява, ехпадажимо разом.
Літнє сонце перетікає в зими.
Все, що діється нині з ними війна, називається часом.
Головне розуміти, що все це діється саме в неміж.

Формується її пам'ять, формується вітка.
В цьому місті народилися всі, кого вона знає.
Замінаючи, вона згадує кожного, хто вийшов поїздом.
Кали згадувати немає кого, вона засинає.

Рисунок 3.13 – Дизайн сторінки

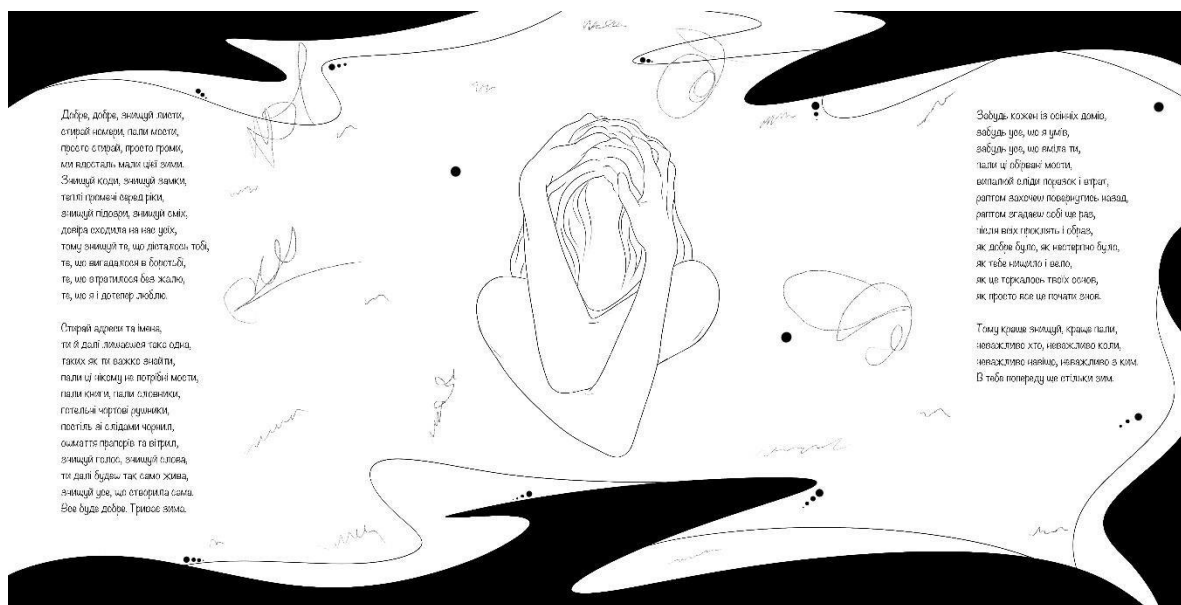

Рисунок 3.14 – Дизайн сторінки

У ході подальших розробок було звернено увагу на всі ці помилки, і в ході роботи покращено всю книгу. Ілюстрації було відредаговано та оптимізовано для кращого візуального сприйняття, а їх розташування було переглянuto з метою оптимізації співвідношення між текстом та зображеннями.

3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проектування

Поезія Жадана характеризується живою образністю, сильними метафорами і емоційною глибиною. Його вірші часто поєднують реалістичні описи з ліричними відступами, що дозволяє читачам відчувати атмосферу і зрозуміти внутрішній світ автора. Стиль Жадана водночас простий і багат шаровий, що робить його поезію доступною для широкого кола читачів, але водночас спонукає до глибоких роздумів.

Ілюстрації в стилі лайн-арт у книзі "Поезія та війна" мають підсилити емоційний вплив віршів Сергія Жадана, додаючи візуальний вимір до глибоких і складних тем, які він досліджує. Лайн-арт, з його простими, але виразними лініями, дозволяє передати складні емоції та ситуації, зберігаючи при цьому лаконічність і естетичну чистоту (рис 3.15-3.17)..

Рисунок 3.15 – Ілюстрації до збірки Сергія Жадана "Поезія та війна"

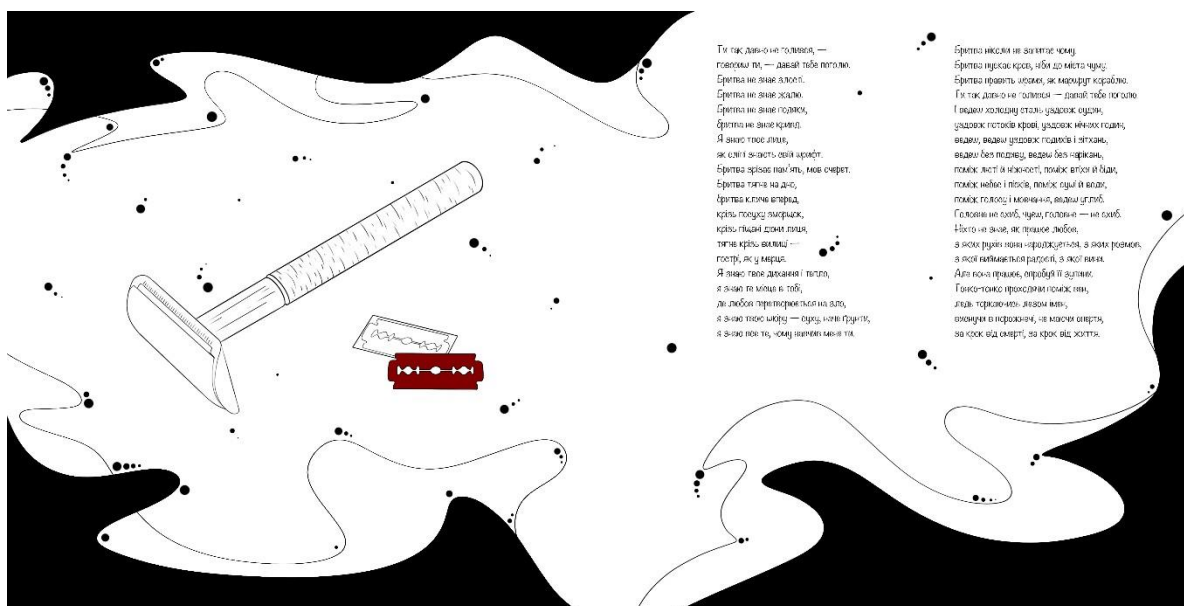

Рисунок 3.16 – Ілюстрації до збірки Сергія Жадана "Поезія та війна"

Рисунок 3.17 – Ілюстрації до збірки Сергія Жадана "Поезія та війна"

Ці ілюстрації не лише доповнюють поетичний текст, але й створюють інтерактивний досвід для читача, дозволяючи глибше зануритися в атмосферу і настрій книги. Ілюстрації служать візуальними маркерами, які допомагають читачам краще зрозуміти і відчувати зміст віршів.

Кожен вірш у збірці є відображенням складних почуттів та думок, які виникають у людини в умовах конфлікту та нестабільності. Сергій Жадан

майстерно передає емоції і створює образи, що залишаються в пам'яті надовго. Він називає цю збірку «контрастною книгою», у якій вміщено все – від сумних воєнних подій до приватних та інтимних моментів життя.

Збірка з такими ілюстраціями буде привабливою для широкої аудиторії, включаючи тих, хто цікавиться поезією, війною і миром, а також сучасним мистецтвом. Це підходить для студентів, викладачів, істориків, культурологів і всіх, хто прагне зрозуміти глибокі людські емоції і досвід через поезію та мистецтво.

ВИСНОВКИ

Процес створення збірки Сергія Жадана "Поезія та війна", включаючи верстку книги, дизайн ілюстрацій, обкладинки та суперобкладинки, був складним і багатограним завданням, що вимагало глибокого розуміння тематики та емоційного наповнення тексту. Однією з основних цілей було досягнення глибокого резонансу між візуальними образами та поетичними текстами. Важливо було передати складні та драматичні теми, відображені у віршах, зокрема війни, тривоги, самотності, любові та надії. Кожен елемент дизайну мав підсилювати емоційний вплив поезії, створюючи багатшаровий досвід для читачів.

Створення ілюстрацій базувалося на принципах стилістичної цілісності та символізму. Використання стилю лайн-арт дозволило підкреслити лаконічність і глибину текстів Жадана, а також створити гармонійний вигляд видання. Символічні образи в ілюстраціях допомагали додатково розкрити зміст віршів і сприяли глибшому зануренню в поетичний світ автора.

Дизайн обкладинки та суперобкладинки також був спрямований на відображення основних тем збірки та привернення уваги потенційних читачів. Використання контрастних кольорів – чорного, білого та червоного – підкреслювало драматизм і напругу, що панували у збірці. Візуальна привабливість була важливою складовою, оскільки обкладинка повинна була не лише захоплювати увагу, але й передавати сутність і атмосферу книги.

Технічна майстерність виконання ілюстрацій і дизайну обкладинки була ключовою для створення професійного видання. Експерименти з різними техніками малювання та композиційними рішеннями дозволили досягти оригінальності та глибини в кожному елементі. Важливо було врахувати естетичні вподобання цільової аудиторії, щоб зробити видання не лише змістовно насиченим, але й візуально привабливим.

У підсумку, створення збірки Сергія Жадана "Поезія та війна" стало результатом складного, але захоплюючого процесу, який поєднував творчий підхід, глибокий аналіз тексту та високу технічну майстерність. Видання вдалося зробити таким, що не лише візуально приваблює, але й підсилює емоційний та змістовий вплив поезії, роблячи її ще більш виразною і значущою для читачів. В умовах сучасних реалій, коли тема війни і тривоги є особливо актуальною, така збірка має велике значення.

Ця збірка адресована всім, хто цікавиться сучасною поезією, питаннями війни і миру, а також творчістю Сергія Жадана. Вона буде корисною для студентів, викладачів літератури, істориків і культурологів, а також для всіх, хто прагне краще зрозуміти вплив війни на людську свідомість і творчість.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Illustration M. Importance of Book Illustrations. Custom Illustration Specialist - Affordable Illustrator Agency London – Maa Illustrations. 2023. URL: <https://www.maailustrations.com/blogs/magazine/importance-of-book-illustrations> (дата звернення: 15.05.2024).
2. Видавництво Кавун. Супербклядинка. URL: <https://isbn.com.ua/en/supercover/> (дата звернення: 15.05.2024).
3. Москаленко Ірина Володимирівна. СУПЕРОБКЛАДИНКА. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 16.05.2024).
4. Chris Russell. A brief history of book illustration. 2016. URL: <https://lithub.com/a-brief-history-of-book-illustration/> (дата звернення: 16.05.2024).
5. Кадоркіна Ю.О Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок. «Молодий вчений», 2018. № 12 (64). С 19-21.
6. Karla Lant. Anatomy of a book cover. URL: <https://99designs.com/> (дата звернення: 18.05.2024).
7. Lavinia Aparaschivei. 12 ILLUSTRATION STYLES EVERY ILLUSTRATOR SHOULD KNOW. 2022. URL: <https://www.linearity.io/blog/illustration-styles/> (дата звернення: 18.05.2024).
8. Ілюстрації — це сучасні медіа зі своєю візуальною мовою. Олег Грищенко про роль ілюстрації в історії URL: <https://creativity.ua/creativity-anddesign/iliustratsii-tse-suchasni-media-zi-svoieiu-vizualnoi-movoii-olehhryshchenko-pro-rol-iliustratsii-v-istorii/> (дата звернення: 20.05.2024).

9. Лайн-Арт: у чому суть «лінійного» стилю URL: <https://welovebrands.com.ua/ua/blogs/lajn-art/> (дата звернення: 24.05.2024).
10. Від рукопису до обкладинки: як створюються книжки? 2019. URL: https://24tv.ua/ru/vid_rukopisu_do_obkladinki_yak_stvoryuyutsya_knizhki_n1314776 (дата звернення: 25.05.2024).
11. Офіційний сайт Adobe [Електронний ресурс] – <https://www.adobe.com/ua/products/indesign.html> (дата звернення: 25.05.2024).
12. Книжкові формати. Види набору і верстки. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. URL: https://pns.hneu.edu.ua/pluginfile.php/725348/mod_resource/content/1/Лекція%204%20Книжкові%20формати_Види%20набору%20і%20верстки.pdf (дата звернення: 25.05.2024).
13. Реалізм у мистецтві: майстерність зображення дійсності. 2022. URL: <https://kyiv.gallery/statii/realizm-u-mystetstvi-maisternist-zobrazhennia-diysnosti> (дата звернення: 26.05.2024).
14. Ретро стиль у дизайні – йдемо в минуле для створення атмосферного сьогодення. URL: <https://welovebrands.com.ua/ua/blogs/retro-styl/> (дата звернення: 26.05.2024).
15. Що таке векторні зображення, та все про них. URL: <https://articles.basov.com.ua> (дата звернення: 26.05.2024).
16. Як створити арт-колаж, якщо раніше цього не робив. URL: <https://skvot.io/uk/blog/yak-stvoriti-art-kolazh-yakshcho-ranishe-cogo-ne-robiv> (дата звернення: 26.05.2024).
17. Ілюстрації - Мистецтво перемоги. URL: <https://milart.ucf.in.ua/illustrations/> (дата звернення: 26.05.2024).
18. Акварель - Велика Українська Енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua> (дата звернення: 26.05.2024).
19. Taras Holovko. Якими будуть книжки майбутнього? Газета "День".

2015. №:217.

А. І. Власюк, Р. С. Белзецький. Основи редагування, коректури та верстки технічних текстів. Вінницький Національний Технічний Університет. 2015. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7874/enp-osnovyred-kor-ta-verstky-tekh-tekstiv-belzetskyi.pdf?sequence=4> (дата звернення: 29.05.2024).

20. Богдана Романцова. Сергій Жадан: "Мистецтво зараз маргінальне, герметичне і рідко проривається за свої межі". URL: https://lb.ua/culture/2016/09/13/344766_sergiy_zhadan_mistetstvo_zaraz.html (дата звернення: 30.05.2024).

21. Роксана Харчук. Синусоїда Іздрика. URL: <https://zbruc.eu/node/113526> (дата звернення: 30.05.2024).

22. Історія успіху Рупі Каур: як білими віршами завоювати весь світ. URL: <https://jobs.ua/articles/storya-usphu-rup-kaur-yak-blimi-vrshami-zavoyuvati-ves-svt13820> (дата звернення: 30.05.2024).

23. Як створити дизайн обкладинки для книги? URL: <https://dizz.in.ua/uk/yak-stvoriti-dizajn-obkladinki-dlya-knigi/> (дата звернення: 31.05.2024).

24. Книжкова ілюстрація? URL: https://www.wikiwand.com/uk/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B6%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%96%D0%BB%D1%8E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F (дата звернення: 31.05.2024).

25. Верстка книги. Вимоги до оформлення книги. URL: <https://azbyka.com.ua/uk/verstka-knigi/> (дата звернення: 31.05.2024).

26. Програмні засоби для верстання. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/firen/9bortnyk_zasoby_orgtehniky/29.html (дата звернення: 31.05.2024)